УДК 005.3:004.6+004.9:001.1(477)

УПРАВЛІННЯ ОПИСОВИМИ МЕТАДАНИМИ НАУКОВИХ ЗАХОДІВ ТА КОНФЕРЕНЦІЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЇХ РЕЄСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Аугунас Сабіна
канд.фарм.н., зав. відділу, Державна науково-технічна бібліотека України,
Інформаційний центр науки та технологій Лейбніцького університету (TIB),
ORCID iD: 0000-0003-0686-5649,
E-mail: saugunas159@gmail.com

Алла Жарінова
д-р екон. наук, в.о. директора, Державна науково-технічна бібліотека України,
ORCID iD: 0000-0003-3959-1074,
E-mail: zh.alla0812@gmail.com

Наталія Калюжна
провід. наук. співробітник, Державна науково-технічна бібліотека України,
Інформаційний центр науки та технологій Лейбніцького університету (TIB),
ORCID iD: 0000-0003-3154-8194,
E-mail: kalyuzhna@dntb.gov.ua

Анотація. *У роботі представлено результати національного опитування серед провайдерів академічних конференцій та наукових заходів, а також їх учасників щодо впливу хижацьких наукових конференцій на якість відображення наукових досліджень вчених та практики управління метаданими заходів. У опитуванні взяли участь 1270 респондентів, серед яких 80 % зауважили незадоволення інсуючою практикою реєстрації академічних конференцій та наукових заходів в Україні. Ми дійшли до висновку, що розробка науково-інформаційної платформи про академічні заходи з використанням постійних ідентифікаторів зможе спростити процеси уніфікації та збору інформації про наукові заходи та допоможе автоматизувати процеси з їх реєстрації. Наявність системи забезпечить доступ до верифікованої інформації про наукові заходи у всіх галузях знань, допоможе науковцях відслідковувати події та планувати участь у них. Важливим фактом є те, що система надаватиме інформацію про провайдерів, що допоможе убезпечити молодих дослідників від тенет хижацьких заходів.*

Ключові слова: *академічні заходи, конференції, метадані, відкрита наука, постійні ідентифікатори, FAIR принципи, Відкрита Наука.*

Вступ

Наукові заходи та конференції в усіх наукових галузях є невід'ємною частиною дослідницької екосистеми кожної країни. Вони виконують низку соціальних функцій, а також слугують інструментом для налагодження зв'язків між науковою спільнотою, представниками бізнесу та громадянами. Організовуючи та беручи участь в академічних заходах, науковці максимізують засвоєння та поширення результатів власних досліджень, а також сприяють обміну знаннями та формують тренди, які мають вплив не лише на академічну спільноту, але й суспільство в цілому [1]. Крім того, наукові конференції дозволяють швидко і ефективно демонструвати та апробовувати результати досліджень, ділитися та обговорити нові ідеї, а також налагоджувати зв'язки для подальшої співпраці та розвитку кар'єри дослідника. Важливою перевагою таких заходів також є можливість отримання зворотного зв'язку про стан дослідження, конструктивну критику від професіоналів із певної галузі знань.

Поміж іншого, апробація матеріалів дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах, фахових семінарах є обов'язковою для успішного завершення програми для присудження доктора філософії в Україні. Відтак, науковці на різних етапах наукової діяльності на постійній основі потребують доступу до інформації про проведення наукових конференцій, які за тематичним спрямуванням відповідають їхнім науковим інтересом та напрямкам дослідження. Наразі в Україні відсутня єдина база академічних заходів, а інформація про конференції, як правило, розміщується на веб-сторінках установ-організаторів. Такий стан речей робить пошук релевантних академічних заходів часозатратним. Окрім цього, відсутність контролю та верифікації організаторів конференцій сприяє появі та функціонуванню так званих «хижацьких» конференцій. Одним із шляхів вирішення існуючої проблеми може слугувати створення платформи для управління сталими метаданими академічних заходів, а також присвоєння їм постійних ідентифікаторів, що покращить їх ідентифікацію та відшукуваність.

Починаючи з 2019 року Інформаційний центр науки та техніки Лейбніцького університету у співпраці з відділом інформаційних систем і баз даних у RWTH Aachen University працюють над проєктом ConfIDent, який спрямований на те, щоб зробити описові метадані про конференції та інші формати наукових заходів постійно доступними у високій якості. Зокрема, учасники проєкту працюють над автоматизацією процесів і управління метаданими. ConfIDent – це сервіс, призначений для дослідників, які шукають і публікують інформацію про наукові заходи, а також для представників університетів, установ інформаційної інфраструктури, спеціалізованих товариств, видавців і фінансуючих агентств та інших зацікавлених сторін у проведенні чи відвідування академічного заходу. Сервіс відображає метадані заходів у стандартизованому форматі, робить їх загальнодоступними, відкритим та забезпечує довготривале зберігання. ConfIDent також присвоює кожному заходу постійний ідентифікатор DOI [2].

Мета дослідження полягає у визначенні думки ключових стейкхолдерів наукових заходів щодо управління метаданими для проведення процедури з реєстрації наукових заходів та конференцій в Україні. Дослідження є першим етапом на шляху розробки електронної науково-інформаційної платформи «Наукові заходи та конференції України».

Методи дослідження

В рамках дослідження було створено анонімну анкету, яка складалася із двох блоків запитань. Перший блок було адресовано провайдерам наукових заходів, інший – учасникам. Додатково нами було проаналізовано каталог дослідницьких інформаційних систем (DRIS), що відображає наявну інфраструктуру управління дослідницькою інформацією в Європі та за її межами. Зокрема, було ідентифіковано та проаналізовано метадані CRIS систем, у структурі яких представлено модулі про наукові заходи та конференції.

Результати дослідження

В опитуванні взяли участь 1270 респондентів, серед яких 58,6 % (744) з категорії науково-педагогічних працівників, 20,8 % (244) керівники відділів та підрозділів та 13,1 % (166) наукові співробітники. Із загальної кількості респондентів 91,6 % (1163) зазначили, що організовували чи продовжують організовувати конференції та наукові заходи. На питання чи знають респонденти про термін «хижацькі конференції» 59,9 % (761) відповіли, що ніколи не зустрічалися із цим терміном у ході своєї науково-дослідної роботи. Це може свідчити про відсутність методів ідентифікації «хижацьких конференцій» а також чітко врегульованих механізмів перевірки доброчесності провайдера наукових заходів у країні. Опитування також продемонструвало, що понад 80 % респондентів вважають інсуючу практику реєстрації конференцій та наукових заходів в Україні неефективно та неякісною, яка потребує прозорості та врегулювання.

Висновки

Розробка науково-інформаційної платформи про конференції та наукові заходи є важливим елементом науково-дослідної інфраструктури країни. Така система зможе спростити процеси

уніфікації та збору інформації про наукові заходи, допоможе автоматизувати процеси з реєстрації та спростить їх відшукування як для українських науковців так і закордонних дослідників. З іншого боку, система слугуватиме інструментом верифікації провайдерів наукових заходів та конференцій, що допоможе убезпечити науковців від участі у недоброчесних «хижацьких» заходах. При розробці системи особливу увагу необхідно приділити інтероперабельності платформи. Зокрема, розробити програмний інтерфейс програми (API) для інтеграції та обміну даними з іншими електронними системами. Важливим при розробці системи є використання постійних ідентифікаторів для заходів, що забезпечує якісне планування та організацію проведення процедури з реєстрації наукових заходів та конференцій в Україні, а також створення допоміжних інструментів для учасників та провайдерів наукових заходів неформальної та інформальної освіти. Передбачається, що у майбутньому модуль реєстрації наукових заходів буде інтегровано на Національної електронної науково-інформаційної системи URIS [3].

Подальші кроки у роботі над системою передбачають проведення аналізу сталих метаданих та постійних ідентифікаторів, які необхідні для відображення даних про конференції та наукові заходи на національному рівні.

Література:

1. Hansen TT, Budtz Pedersen D. The impact of academic events—A literature review. Research Evaluation. 2018 Sep 7;27(4):358–66. https://doi.org/10.1093/reseval/rvy025
2. Franken J, Birukou A, Eckert K, Fahl W, Hauschke C, Lange C. Persistent Identification for Conferences. Data Science Journal. 2022;21.http://doi.org/10.5334/dsj-2022-011
3. Kaliuzhna N, Auhunas S. Research Information Infrastructure in Ukraine: first steps towards building a national CRIS. Procedia Computer Science. 2022;211:230–7. https://doi.org/10.1016/j.procs.2022.10.196

DESCRIPTIVE METADATA MANAGEMENT FOR SCIENTIFIC EVENTS AND CONFERENCES REGISTRATION IN UKRAINE

Auhunas Sabina
Candidate of Pharmaceutical Sciences (Ph. D.), Head of Department, State Scientific and Technical Library of Ukraine, TIB – Leibniz Information Centre for Science and Technology,
ORCID iD: 0000-0003-0686-5649,
E-mail: saugunas159@gmail.com

Zharinova Alla
Doctor of Economic Sciences, Acting Director, Head of Department, State Scientific and Technical Library of Ukraine,
ORCID iD: 0000-0003-3959-1074,
E-mail: zh.alla0812@gmail.com

Kaliuzhna Natalia
Research Assistant, State and Scientific Library of Ukraine, TIB – Leibniz Information Centre for Science and Technology,
ORCID iD: 0000-0003-3154-8194,
E-mail: kalyuzhna@dntb.gov.ua

Abstract. *This conference proceeding presents the results of a national survey conducted among providers of academic conferences and scientific events as well as their participants, with an aim to gain perspectives regarding the awareness of the impact of predatory scientific conferences on research*

output dissemination and academic events' metadata curation. The total number of valid responses was 1270, 80 % of which were dissatisfied with the current practice of academic event registration in Ukraine. Therefore, we proposed that implementation of a platform for academic events would simplify the processes of unification and collection of information on scientific events and simultaneously would help to automate the processes of their registration. The system will provide access to verified information about scientific events in all fields of knowledge and will enable scientists to track events and plan participation in them. In addition, the system will provide information about providers of events that will help to protect young researchers from predatory events' nets.

Keywords: *academic events, conferences, metadata, open science, persistent identifiers, FAIR, Open Science.*